

veertien jaar lang voor de zoon van Maria Anna Schicklgruber alimentatie betaald had. In hoeverre hij zelf besefte (of dat besef verdrong), mogelijkerwijs een joodse grootvader te hebben, weten wij niet; wèl weten wij dat de *Führer* der NSDAP zelf niet bij machte was, de z.g. *Arier-Nachweis* (het bewijs dat men vier niet-joodse grootouders had) te produceren welke van elke Duitser gevraagd werd die buiten de Jodenvervolging wilde vallen.

De molenaarsgezel Johann Georg Hiedler, met wie mej. Schicklgruber zes jaar na de geboorte van Alois trouwde, ging niet tot erkenning over. Alois werd in het gezin van diens broer, Johann Nepomuk Hiedler, opgevoed; deze was het die in 1876, toen Alois bijna veertig jaar was, door de plaatselijke pastoor (in het oude Oostenrijk-Hongarije werden de registers van de burgerlijke stand door de kerk bijgehouden) liet vastleggen dat Johann Georg Hiedler de natuurlijke vader was van Alois Schicklgruber: een vaststelling die weinig plausibel en in elk geval op dat moment onbewijsbaar was. Alois Schicklgruber nam toen de familienaam 'Hitler' aan – een schrijfwijze die in het geslacht van de Hiedlers ook in vroeger eeuwen wel voorgekomen was. Hij was acht-en-veertig jaar toen hij, voor de derde maal al, in het huwelijk trad met de vijf-en-twintigjarige Klara Pözl. Adolf was hun vierde kind, maar het eerste dat in leven bleef. Klara was een zachtaardige, onderworpen vrouw; Alois Hitler heette *'sehr rechthaberisch, leicht aufbrausend . . . Daheim'*, aldus later een boer uit Leonding die de familie zozeer van nabij kende dat hij, na het overlijden van Alois, toezien voogd werd voor de twee kinderen: Adolf en zijn jonger zusje Paula – *'daheim war er streng, kein Feiner, seine Frau hat bei ihm nichts zu lachen gehabt.'*

Na de lagere school doorlopen te hebben, bezocht de jonge Adolf vier jaar lang, in de eerste klas doublerend, de *Realschule* in Linz, vervolgens één jaar de *Realschule* in Steyr. Toen hij in de vierde klas weer bleef zitten met onvoldoendes voor Duits en wiskunde, werd hij van school genomen. Dat was in 1905. Zijn vader was twee jaar tevoren gestorven. Op zijn docenten had Adolf de indruk gemaakt van een wel intelligente, maar weinig tot regelmatige arbeid geneigde knaap; twintig jaar later beschreef zijn Linzer leraar voor Frans en Duits hem als *'widerborstig, eigenmächtig, rechthaberisch und jähzornig.'* Zijn geest stak vol eerzuchtige, weinig reële plannen; hij droomde zichzelf een toekomst als groot kunstenaar, wellicht groot architect, maar toen hij in 1907 in Wenen waar hij was gaan wonen, toelatingsexamen deed, eerst voor de schilder-, daarna voor de architectuurklas van de *Akademie*, werd hij in beide gevallen afgewezen. Na het overlijden van zijn moeder in december '07, trok hij begin 1908 opnieuw naar de Oostenrijks-Hongaarse hoofdstad; hij is er ruim vijf jaar lang, tot mei 1913, blijven wonen: van zijn negentiende tot zijn vijf-en-twintigste levensjaar. *'Ich ging*